

WYDARZENIA

Prof. B. Mazurkiewicz odznaczony

Przewodniczącą Rady Muzeum CMM prof. dr hab. inż. Bolesław Mazurkiewicz otrzymał 21 listopada z rąk Prezydenta RP Bronisława Komorowskiego jedno z najwyższych odznaczeń państwowych – Krzyż Wielki Orderu Odrodzenia Polski. Odznaczenie nadano w uznaniu wybitnych zasług Profesora w pracy naukowo-dydaktycznej, za podejmowaną z pożytkiem dla kraju pracę zawodową i działalność społeczną, a także – co chcielibyśmy szczególnie podkreślić – za osiągnięcia w działalności na rzecz ochrony polskich zabytków morskich. Serdecznie gratulujemy Panu Profesorowi, dziękując za wieloletnią współpracę w dziele zachowania morskiego dziedzictwa kulturowego.

WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ

Spotkanie w Tallinie

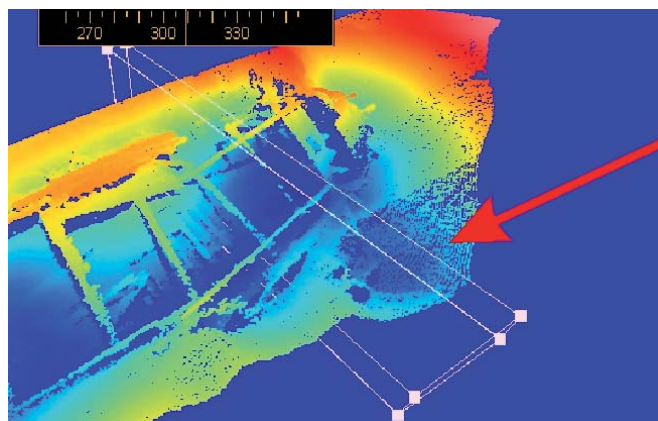
W dniach 17-19 listopada odbyła się w Tallinie narada Grupy Roboczej ds. Morskiego Dziedzictwa Kulturowego, w której uczestniczył dr Robert Domżał, kierownik Działu Historii Budownictwa Okrętowego CMM. Głównym celem spotkania było wypracowanie, w porozumieniu z Ministerstwem Kultury Estonii, wstępnego programu 5. Forum Bałtyckiego Dziedzictwa Kulturowego, planowanego na 2013 rok właśnie w Tallinie. W trakcie Forum co najmniej dwie sesje mają być poświęcone morskiemu dziedzictwu kulturowemu, natomiast wśród omawianych zagadnień znajdują się centra renowacji i budowy tradycyjnych łodzi i replik statków, a także projekty digitalizacji zasobów morskiego dziedzictwa kulturowego. Grupa Robocza pracuje też nad projektem wystawy związanej z połowami śledzia na Bałtyku i Morzu Północnym. Przy okazji spotkania jego uczestnicy mieli okazję odwiedzić obecną siedzibę estońskiego Muzeum Morskiego oraz zapoznać się z zaawansowaniem prac przy unikatowym na skalę światową projekcie budowy nowego muzeum morskiego w remontowanych hangarach wodnopławców, zbudowanych w latach 1916-1917. Projekt ma wartość około 15 mln euro. W nowym muzeum znajdzie się m.in. okręt podwodny, uzbrojenie nadbrzeżne z okresu II wojny światowej, będzie tam także ekspozycja archeologiczna oraz część edukacyjna. Otwarcie muzeum przewidywane jest na maj 2012 roku.

ARCHEOLOGIA PODWODNA

Nowe odkrycie w Martwej Wiśle

Ekipa CMM pod kierownictwem dra Waldemara Ossowskiego, prowadząca podwodne badania archeologiczne w Martwej Wiśle, odkryła – tuż obok wraka burdyny, o którym pisaliśmy we wrześniowym numerze „Wiadomości” – kolejny wrak dawnej jednostki pływającej. W wyniku prac sondażowych przeprowadzonych 12 i 13 października udało się odsłonić wystającą z dna dziobnicę, a następnie dobrze zachowaną część dziobową dużego statku wiślanego. Na odcinku długości 3 metrów oczyszczone zostały górne krawędzie burt, wykonane z sosnowych belek. Dalej po obu stronach kadłuba napotkano dębowe pacholę cumownicze, za którymi na górnej krawędzi relingu zaczęły pojawiać się białe pionowo kołki pełniące funkcję dulek – oparcia na wiosła. Poniżej znajdują się dębowe pasy poszycia montowane na zakładkę. Ponadto odsłonięto od wewnętrznej strony burt poziome belki sosnowe z otworem, stanowiące miejsce

zamocowania bębna wciągarki kotwicznej. Uwagę zwracają zdobienia dębowej dziobnicy motywem gwiazdy heksapentalnej. Podobnie zdobiona stewa dziobowa, wydobyta kilka lat temu z Wisły w rejonie Sandomierza, datowana jest na przełom XVI i XVII wieku. Dotychczasowe dane wskazują, że nowo odkryty wrak to wyjątkowo dobrze zachowane pozostałości szkuty – największego typu statku używanego w spławie wiślanym. Wiek znaleziska określono wstępnie, na podstawie podobieństw formalnych, na koniec XVI-XVIII w. Jest to pierwszy odkryty w Polsce wrak jednostki tego typu z okresu największej intensyfikacji spławu wiślanego.

Obraz 3D rejonu wraka w dniu 17.10.2011 r. Obok wraka burdyny z XVIII wieku zalega wrak szkuty wiślanej (miejsce dziobnicy wskazuje strzałka).

PROJEKTY

Polskie stocznie 1990-2010

W maju CMM i Towarzystwo Przyjaciół CMM, w porozumieniu z Forum Okrętowym, rozpoczęło prace nad podsumowaniem działalności polskiego przemysłu okrętowego w latach 1990-2010. Celem projektu, zatytułowanego „Polskie stocznie 1990-2010”, jest zebranie szczegółowych informacji o liczbie i rodzaju statków zbudowanych w Polsce w tym czasie, a następnie przedstawienie tych osiągnięć w publikacji książkowej. Przedsięwzięcie prowadzi Marek Twardowski, a ze strony TP CMM – Andrzej Nowak. Obecnie trwa uaktualnianie informacji o zbudowanych statkach oraz pozyskiwanie materiałów ze stoczni. Dotąd udało się zgromadzić m.in. dokumentację rysunkową statków budowanych w Stoczni Północnej w latach 1980., a Gdańska Stocznia Remontowa udostępniła duży zbiór fotografii ilustrujących prace stoczniowe prowadzone w latach 1990. Prowadzący projekt zapraszają do pomocy w jego realizacji, podając za naszym pośrednictwem kontakt: tel. 58 620-23-71, e-mail historiastoczni@cmm.pl.

Staże w CMM

Dzięki współpracy z Narodowym Centrum Kultury w Warszawie realizującym projekt „Staże w instytucjach kultury 2011” CMM zatrudniło dwie stażystki świadczące pracę na rzecz Muzeum na zasadach wolontariatu. Po rozmowach kwalifikacyjnych zostały skierowane do działów: Historii Żeglugi i Handlu Morskiego oraz Sztuki Marynistycznej. Celem stażu jest wspomaganie instytucji w zakresie jej działalności merytorycznej i zdobycie praktyki w zawodzie muzealnika. Głównym zadaniem stażystek, poznających podstawowe procedury muzealne, będzie przygotowanie materiałów do elektronicznej bazy danych o zabytkach CMM.

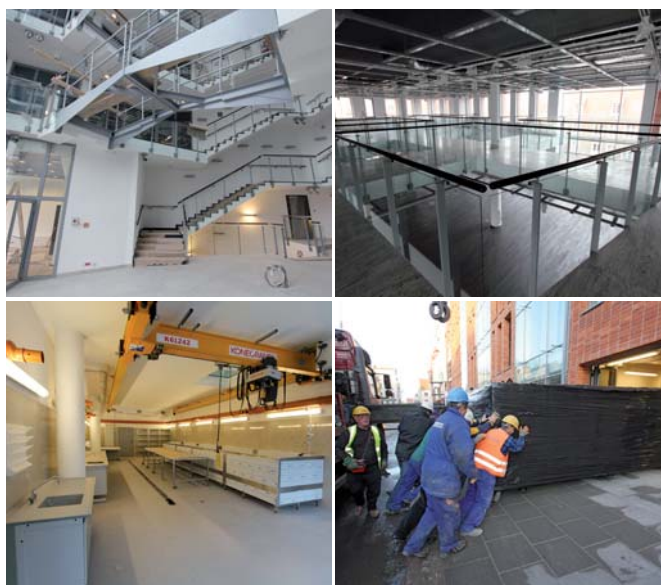

Fot. Bernadeta Galus

NASZE ODDZIAŁY

Ośrodek Kultury Morskiej

Budowa Ośrodka Kultury Morskiej powoli dobiega końca. Dzięki odsłonięciu elewacji widoczna jest zarówno bryła budynku, jak i poszczególne rozwiązania konstrukcyjne. Wewnątrz trwają prace wykończeniowe. Zamieszczone poniżej zdjęcia ukazują stan robót na 30 listopada.

Wnętrza OKM: hall z klatką schodową i podnoszonymi kładkami komunikacyjnymi, sala wystaw czasowych na trzecim piętrze, jedno z laboratoriów Działu Konserwacji Muzealiów; na dole po prawej – wprowadzanie do pracowni konserwatorskiej potężnego liofilizatora. Fot. Paweł Józwiak

Spotkanie na „Darze Pomorza”

W ramach projektu „Polskie stocznie 1990-2010” 25 listopada na statku-muzeum „Dar Pomorza” odbyło się spotkanie, w którym udział wzięli byli główni projektanci Biura Projektowo-Konstrukcyjnego Stoczni Gdynia – Wojciech Żychski, Antoni Rylke, Piotr Filipp i Jan Netzel, były szef Biura Jarosław Ciślak, obecny dyrektor zarządzający Stoczni Jan Grabowski oraz Antoni Rawski, były szef BP-K Stoczni Szczecińskiej, a ze strony CMM dyrektor dr Jerzy Litwin oraz kierujący projektem Marek Twardowski i Andrzej Nowak (TP CMM). Celem spotkania było ustalenie zgodnej z przepisami formuły, pozwalającej na przekazanie do CMM i dalsze korzystanie w celach naukowych i wystawowych z okrętowej dokumentacji technicznej wytworzonej w stoczniowych biurach projektowych.

Spichlerze na Ołowiance

Zgodnie z zaleceniami pokontrolnymi Straży Pożarnej odbywa się modernizacja systemu przeciwpożarowego w głównej siedzibie CMM w Spichlerzach na Ołowiance. Pomimo stosunkowo młodego wieku budynków – spichlerze Miedź, Panna i Oliwski oddane zostały do eksploatacji ćwierć wieku temu – zabezpieczenia przeciwpożarowe okazały się przestarzałe i nie spełniały współczesnych norm. Na remont otrzymaliśmy specjalne środki z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Jednocześnie trwają intensywne prace na placu między Spichlerzami a kanałem Na Stępcie. Wymiana dotychczasowych instalacji znajdujących się pod ziemią, stabilizowanie gruntu oraz budowa platformy ułatwiającej dostęp do nabrzeża Motławy osobom niepełnosprawnym angażują jednocześnie wiele osób i maszyn, co sprawia, że dotarcie do naszej głównej siedziby od strony ul. Ołowianka jest mocno utrudnione. Prace, finansowane z budżetu Miasta Gdańska, zakończą się w maju przyszłego roku.

EDUKACJA

Program dla rodzin

„Codzienne życie kupców gdańskich” – to tytuł kolejnego spotkania z cyklu „Program dla rodzin”, które odbyło się 27 listopada w Żurawiu, na ekspozycji „Gdańsk od XVI do XVIII wieku – życie portowego miasta”. Na dwugodzinne zajęcia złożyły się rozmaite zadania wykonywane wspólnie przez dzieci i rodziców. Przybyłe rodziny zostały powitane przez dwie mieszczki – bogatą kupcową i żonę rzemieślnika (Monikę Golenko i Kamilę Jezierewską z Działu Edukacji), które wprowadziły gości w tematykę wystawy i pomagały rozwiązywać zadania. Uczestnicy zajęć uczyli się pisać i rysować za pomocą specjalnych stalówek i kolorowego tuszu, zapoznali się z tańcem z epoki, a także identyfikowali poprzez dotyk i zapach różne towary, jakie importowano i eksportowano za pośrednictwem Gdańska. Na koniec wręczone zostały pamiątkowe monety, a z okazji zbliżających się Andrzejek odbyły się tradycyjne wróżby.

ZAPROSZENIE

O archeologii podwodnej i konserwacji

W czwartek 29 grudnia o godz. 15 zapraszamy do Spichlerzy na Ołowiance na wernisaż wystawy „Zanurz się i poznaj tajemnice wraków z Bałtyku”. Ekspozycja, przygotowana przez zespół pod kierownictwem Krystyny Stubińskiej, przedstawi dorobek CMM w zakresie archeologii podwodnej i konserwacji zabytków podniesionych z wody.